

Tako obsežne in tako sijajno opremljene monografije pač nima doslej nobena točka naše jugoslovanske zemlje. Pa so tudi Plitvička jezera pravi biser hrvatske zemlje, a dosedaj žalibože skrit, kajti predaleč so od železniškega prometa. Turist se bo zanimal zanje in za Franičevo knjigo baš tako kakor geograf in geolog. Tem strokovnjakom pripada tudi podrobna ocena „Plitvičkih jezer“, jaz omenjam le še to, da je prof. Franič natančno uporabil vso dosedanjo literaturo o svojem predmetu, a poezijo njegovo bi bil moral dodati ne iz literature, v citatih, ampak iz svojega čutja, saj živi in deluje v bližini, v Gospiću.

Dr. Fr. Ilešič.

Tad. Stan. Grabowski: S. S. Bobczew, historyk, publicysta i slowianofil bulgarski. V Krakowie, 1910. Księgarnia G. Gebethnera i spółki. 8°. 55 str. s sliko Bobčeva.

Kdor čita o pripravi za vseslovanske shode v Sofiji meseca julija, je opazil, da stoji v ospredju vseh priprav za te sestanke bolgarski vseučiliški profesor Štefan Stavov Bobčev, ki se ga Ljubljana spominja izza Prešernovih svečanosti l. 1905., izza Trubarjeve akademije l. 1908., ki se ga pa dobro spominjamo tudi vsi, kolikor nas je bilo lani na Gajevi slavnosti v Krapini. Temu Bolgaru, možu blizu 60 let (rodil se je l. 1853. v bolgarskem trnovskem okrožju), je napisal Grabowski navedeno monografijo „v spomin na Krapino in Zagreb l. 1909.“ Bobčev spada med one, ki so se rodili v nesvobodni bolgarski domovini, bili prognani od turške policije, se udeležili rusko-bolgarske vojne in se vrili v svobodno Bolgarijo. Ljudski učitelj, novinar in vojak, jetnik in prognanec, zdravnik in advokat, minister in profesor je bil Bobčev. Turški govori iz detinstva, francoski in ruski se je naučil še v domačem kraju. Bobčev spada med tiste, kateri imajo „nezlomljivo silo, a malo znano drugim Slovanom, ki jih ne pušča v blaznost zanesenosti in slepe vere v sebe.“ Grabowski je to monografijo izdal kot prvo številko serije „Po slovan-skem svetu“ (Poprez słowiańszczyznę).

Dr. Fr. Ilešič.

Dr. Vinko Lozovina: Povijest talijanske književnosti. Prvi dio. Starija doba (500 -1600). U Zagrebu 1909. 8°. 378 str. (Slike iz svjetske književnosti. Svezak VIII. Izdala Matica Hrvatska.)

Od leta 1891. izdaje Matica Hrvatska „Slike iz svjetske književnosti“. Od tega leta je izšlo do sedaj osem knjig. Poslednja je gori naslovljena knjiga o zgodovini italijanske književnosti. Vobče se lahko reče, da so vse te knjige razen Vatroslava Jagića „Ruske književnosti u osamnaestom stoljeću“ vse spretno kompilacije, sestavljene od strokovnjakov, ker ni posebno težko zbrati potrebno gradivo iz ogromnega števila izbornih del o povesti različnih književnosti. Treba je seveda temeljitega poznavanja vseh virov in uglajenega okusa in spretnosti, da se izbere najvažnejše iz ogromnega gradiva. Hrvatska Matica je izdajala Črtice iz hrvatske književnosti: „Uvod v književnost, razprava o jeziki vobče, o indoevropskih posebe, o slovenskih in slednjič o hrvatskem jeziku“ je vsebina l. knjige, izšle l. 1886. Drugi zvezek razpravlja o prvi dobi, t. j. o cerkveni književnosti, in je izšel leta 1888. Oba sta potekla iz spretnega peresa dr. Ivana Broza. Tretji zvezek je nadaljeval povest hrvatske književnosti v Dalmaciji in Dubrovniku, ki je izšel izpod peresa Milorada Medinija in obsega 16. stoletje. Žal, da je to delo ostalo torzo. Prav rad bi dal jaz — ne vsiljujem nikomur svojega mnenja — vse knjige o drugih književnostih za nastavek tega dela. Druge književnosti so izobražencem pristopne po raznih knjigah, pisanih v jeziku izobražencem umevnem. Knji-